

Ο Εσπερινός του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού στη γενέτειρα του στο Θέρμο Αιτωλοακαρνανίας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Με την ακολουθία του πανηγυρικού Εσπερινού ξεκίνησαν, το απόγευμα της Κυριακής 23 Αυγούστου 2026, στο Θέρμο και στην Ιερά Μονή Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, πλησίον του Μεγάλου Δένδρου, όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε ο Άγιος Κοσμάς, οι λατρευτικές εκδηλώσεις προς τιμήν του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, Προστάτου και Εφόρου της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας.

Στο ανακαινισμένο Καθολικό της Ιεράς Μονής τελέσθηκε ο πανηγυρικός Εσπερινός, κατά τον οποίο χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος [Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός](#), πλαισιούμενος από Ιερείς και Διακόνους της Ιεράς Μητροπόλεως.

Στην Ιερά Μονή, που αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους προσκυνηματικούς τόπους της Αιτωλοακαρνανίας και συνδέεται άμεσα με τη ζωή, την καταγωγή και την πνευματική παρακαταθήκη του Αγίου Κοσμά, προσήλθαν πλήθος πιστών από το Θέρμο, την ευρύτερη περιοχή και άλλα μέρη της Αιτωλοακαρνανίας, για να τιμήσουν τον μεγάλο Ισαπόστολο και Διδάσκαλο του Γένους.

Τον θείο λόγο κήρυξε ο Θέρμιος στην καταγωγή Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Καλλιακμάνης, Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ο π. Βασίλειος κατά την ομιλία του εστίασε περισσότερο στην αυθεντική πνευματική ταυτότητα και τη διδαχή του μεγάλου Ισαποστόλου και Ιερομάρτυρος Κοσμά του Αιτωλού.

Όπως υπογράμμισε εισαγωγικά ο ομιλητής, ο Πατροκοσμάς συχνά προσεγγίζεται μονοδιάστατα από μελετητές – άλλοτε αποκλειστικά ως κοινωνικός επαναστάτης, άλλοτε ως εθνεγέρτης ή απλώς ως ανθρωπιστής. Ωστόσο, η πραγματική του ταυτότητα, από την οποία απορρέουν όλες οι υπόλοιπες κοινωνικές, παιδαγωγικές και εθνικές του δράσεις, είναι ότι υπήρξε πρωτίστως μαθητής του Χριστού, του Αποστόλου Παύλου και του Ευαγγελίου. Με σκοπό να καταστήσει τη διδασκαλία του Αγίου κατανοητή σε όλους, ο π. Βασίλειος παρουσίασε τρία χαρακτηριστικά στιγμιότυπα από τον βίο του, τα οποία προσφέρουν πολύτιμα μαθήματα για τη σύγχρονη χριστιανική ζωή.

Το πρώτο στιγμιότυπο αφορά το μαρτυρικό τέλος του Αγίου, το οποίο έλαβε χώρα τον Αύγουστο του 1779 (Σάββατο, 23 Αυγούστου). Βασιζόμενος στην εξιστόρηση του πρώτου βιογράφου του Αγίου, Σαπφείρου Χριστοδουλίδη, ο ομιλητής περιέγραψε τις τελευταίες στιγμές του Πατροκοσμά, ο οποίος αντιμετώπισε το θάνατο με μοναδική πνευματική χαρά και γαλήνη, «ως σαν να επήγαινε εις χαρές και ξεφαντώματα». Προσευχόμενος θερμά, ευλόγησε σταυροειδώς τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, αρνήθηκε να του δέσουν τα χέρια δηλώνοντας, ότι δεν αντιστέκεται, και παρέδωσε το πνεύμα του καθώς οι δήμιοι τον έσφιξαν με σχοινί στον λαιμό. Ο π. Βασίλειος τόνισε ότι το μαρτύριο αυτό αποτελεί καθρέφτη για τη

δική μας ζωή· ενώ ο Άγιος συγχώρεσε τους δημίους του, εμείς σήμερα δυσκολευόμαστε να συγχωρήσουμε ακόμα και μικροπαρεξηγήσεις στην καθημερινότητά μας, κρατώντας κακία για χρόνια. Παράλληλα, επέκρινε το σύγχρονο φαινόμενο της «εικονικής αγιότητας» στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου η πνευματική ζωή υποκαθίσταται από μια επιφανειακή ψηφιακή παρουσία.

Το δεύτερο στιγμιότυπο εστίασε στη συνάντηση του Αγίου Κοσμά με τον Αλή Πασά στο Τεπελένι, η οποία πραγματοποιήθηκε έναν χρόνο πριν από το μαρτύριό του. Όταν το κήρυγμα του Αγίου για την επιστροφή κάθε αδικίας προκάλεσε αναταραχή, ο ίδιος βρήκε καταφύγιο στο σπίτι του Αλή Πασά, όπου η μητέρα του, η Χάμκο, τον υποδέχθηκε. Εκεί, ο Άγιος επέδειξε υποδειγματική ασκητική συνέπεια, αρνούμενος να καταλύσει τη νηστεία της Παρασκευής παρά τις πιέσεις του Αλή, αρκούμενος σε λίγες ελιές, κρεμμύδι και ψωμί. Στη συνέχεια, ο προορατικός Ιερομόναχος προφήτευσε με ακρίβεια την εντυπωσιακή άνοδο του Αλή Πασά στην εξουσία, προτρέποντάς τον ταυτόχρονα να προστατεύει τους χριστιανούς αν επιθυμεί να διατηρηθεί η εξουσία του. Η βαθιά εκτίμηση του Αλή Πασά προς το πρόσωπο του Αγίου επαληθεύτηκε ιστορικά, καθώς μετά την κατάληψη του Μπερατίου έδωσε εντολή για την ανακομιδή των λειψάνων του, ανήγειρε ναό και μοναστήρι προς τιμήν του, και καθιέρωσε τριήμερο εορτασμό. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει πώς ένας αληθινός άνθρωπος του Θεού μπορεί να επιφέρει θετική αλλοίωση ακόμη και στην ψυχή ενός σκληρού και φιλόδοξου ηγεμόνα.

Το τρίτο στιγμιότυπο αφορά τη μαρτυρία των Ενετών, οι οποίοι παρακολουθούσαν

στενά τη δράση του Αγίου, φοβούμενοι μήπως οι μεγάλες συνάξεις των πιστών διαταράξουν τις ισορροπίες με την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο Ενετός κατάσκοπος Μάρκο, που εστάλη από τον κυβερνήτη της Κέρκυρας για να καταγράψει τα κηρύγματα του Πατροκοσμά, συνέταξε εκθέσεις που αποτελούν μνημεία αντικειμενικότητας. Στις αναφορές του, ο κατάσκοπος περιγράφει τον Άγιο ως μια εξαιρετική προσωπικότητα με σπάνια ρητορική ικανότητα, ευστροφία και αρετή. Υπογραμμίζει δε ότι το κήρυγμά του είχε εκπληκτικά αποτελέσματα, καθώς ειρήνευε τις έχθρες, ενίσχυε την αγάπη και την ηθική, σταματούσε τις κλοπές και τις ληστείες, εξημέρωνε τα ήθη και επανέφερε τον αληθινό ανθρωπισμό.

Κλείνοντας την ομιλία του, ο π. Βασίλειος αποκάλυψε μια πτυχή του Αγίου που συχνά παραθεωρείται: την ιδιότητά του ως νηπτικού πατρός και δασκάλου της νοεράς προσευχής. Ο Πατροκοσμάς προέτρεπε τους λαϊκούς να χρησιμοποιούν κομποσχοίνι 33 κόμπων και εισήγαγε μια δική του, μοναδική παραλλαγή της ευχής, η οποία περιλαμβάνει τη Θεοτόκο και όλους τους Αγίους, διευρύνοντας έτσι την εκκλησιαστική συνείδηση των πιστών.

Ο ομιλητής μετέφερε το διαχρονικό μήνυμα του Αγίου στο σήμερα, απευθύνοντας πρακτικές προτροπές προς όλες τις κοινωνικές ομάδες. Κάλεσε τους κληρικούς να αναπαύουν με έμπονη αγάπη τις κουρασμένες ψυχές, τους άρχοντες να αποτελούν υποδείγματα τιμιότητας και διακονίας του λαού, τους γονείς να ανατρέφουν τα παιδιά τους με προσευχή και αυθεντικό παράδειγμα ζωής, τους εκπαιδευτικούς να εστιάζουν και στην «κατά Θεόν σοφία», και τους επαγγελματίες να εργάζονται με

εντιμότητα, αποκαθιστώντας κάθε αδικία. Η ομιλία αποτέλεσε ένα πνευματικό προσκλητήριο για την καλλιέργεια μαρτυρικής και εκκλησιαστικής συνείδησης, εμπνευσμένο από το φωτεινό παράδειγμα του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού.

Τιμητική Διάκριση στον Πρωτοπρ. Βασίλειο Καλλιακμάνη

Ιδιαίτερη και συγκινητική στιγμή της ακολουθίας αποτέλεσε η τιμητική διάκριση του π. Βασιλείου Καλλιακμάνη από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνό.

Πριν από την απόλυση του Εσπερινού, ο Σεβασμιώτατος, ως ελάχιστη έκφραση τιμής και σεβασμού προς την προσωπικότητα, την πολυετή ακαδημαϊκή και επιστημονική προσφορά, καθώς και το εκκλησιαστικό και θεολογικό έργο του π. Βασιλείου, του απένειμε την Ανώτατη Τιμητική Διάκριση της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, ήτοι τον Χρυσό Σταυρό αυτής.

Κατά τη σύντομη προσφώνησή του προς τον τιμώμενο Καθηγητή, ο Σεβασμιώτατος μεταξύ άλλων ανέφερε: «Λάβαμε αφορμή από την ενταύθα παρουσία του Αιδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Βασιλείου Καλλιακμάνη, διακεκριμένου ακαδημαϊκού διδασκάλου για να εκφράσουμε προς αυτόν, αλλά και προς την οικογένειά του την ειλικρινή μας ευγνωμοσύνη για όλα όσα έχει προσφέρει στο διάβα της ιερατικής και εκπαιδευτικής του διακονίας. Αποτελεί γέννημα και θρέμμα αυτού του τόπου

Εδώ γεννήθηκε, εδώ ανδρώθηκε πνευματικά και σωματικά και μπορεί να εργάστηκε σε μια άλλη γεωγραφική περιοχή της πατρίδας μας, στην ευλογημένη γη της ελληνικότατης Μακεδονίας, εντούτοις όμως ποτέ δεν λησμόνησε τον τόπο της καταγωγής του και βρίσκει πάντοτε ευκαιρίες να επανέρχεται για να επανασυνδέεται πνευματικά με τον τόπο αυτό και να γεύεται της αγάπης και του σεβασμού όλων μας».

Μιλώντας για την εκκλησιαστική και ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία τόνισε ότι «τον π. Βασίλειο και ως άνθρωπο και ως κληρικό και ως πανεπιστημιακό δάσκαλο τον χαρακτηρίζει πάντα η γλυκύτητα του χαρακτήρα του, η πραότητα του, η ταπείνωσή του, η αμεσότητα με την οποία ομιλεί αλλά και συνδέεται και επικοινωνεί με τους ανθρώπους, το γνήσιο εκκλησιαστικό του φρόνημα, η αγάπη του για την Εκκλησία και η αγωνία του για να είμαστε εμείς οι κληρικοί άξιοι ποιμένες ενός ευλογημένου λαού».

Κλείνοντας τον ευχαρίστησε για την διακονία του και την προσφορά του και τον προσκάλεσε «να επισκέπτεται πιο συχνά την Αιτωλοακαρνανία, να βρίσκει αφορμές να μας συντρέχει στο ποιμαντικό μας έργο είτε ως ομιλητής είτε ως κήρυκας, γιατί έχουμε ανάγκη και μόνο από την παρουσία του, η οποία πάντοτε διδάσκει και νουθετεί».

Ακολούθησε η ανάγνωση του βιογραφικού του τιμωμένου από τον Αρχιμ. Βασίλειο Αγγελάκη και η περικόσμησή του από τον Σεβασμιώτατο με τον Χρυσό Σταυρό της Ιεράς Μητροπόλεως.

Αντιφωνώντας ο π. Βασίλειος, εμφανώς συγκινημένος, ευχαρίστησε για την τιμή και την απέδωσε στην οικογένειά του, στους μακαριστούς γονείς του και τους συγγενείς του που έζησαν στο Θέρμο και την ευρύτερη περιοχή.

Η τιμητική αυτή διάκριση αποκτά ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς απονεμήθηκε στον π. Βασίλειο Καλλιακμάνη στον τόπο της καταγωγής του, στην Ιερά Μονή του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, κατά την έναρξη των λατρευτικών εκδηλώσεων προς τιμήν του Αγίου, του οποίου η ζωή και η διδασκαλία εξακολουθούν να αποτελούν ζωντανή πηγή έμπνευσης για την Εκκλησία και τον λαό της Αιτωλοακαρνανίας.

Ο Άγιος Κοσμάς, ο οποίος γεννήθηκε στο Μέγα Δένδρο Θέρμου και αφιέρωσε τη ζωή του στην πνευματική αναγέννηση του υπόδουλου Γένους, παραμένει για την τοπική Εκκλησία μία διαρκής αναφορά πίστεως, θυσιαστικής προσφοράς και αγάπης προς τον άνθρωπο. Η μνήμη του αποτελεί κάθε χρόνο αφορμή για την

ανανέωση της πνευματικής σχέσης των πιστών με την παρακαταθήκη του μεγάλου Αιτωλού Ιεραποστόλου.

Μεταξύ του πλήθους των προσκυνητών που συμμετείχαν στην Ακολουθία του Εσπερινού ήταν ο Δήμαρχος Θέρμου κ. Σπυρίδων Κωνσταντάρας, Δημοτικοί Σύμβουλοι, καθώς και εκπρόσωποι του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας.

[Για περισσότερες φωτογραφίες πατήστε εδώ](#)